

СЛАВУТИЧ

СОБЫТИЯ • ПОЛИТИКА • ЭКОНОМИКА • КУЛЬТУРА • ВСЕ ПРОГРАММЫ ТВ • ОБЪЯВЛЕНИЯ

ПЕРВЫМ ОФИЦИАЛЬНЫМ ВИЗИТОМ, СОВЕРШЕННЫМ ПОСЛОМ США В УКРАИНЕ ДЖОНОМ ГЕРБСТОМ, БЫЛ ВИЗИТ В СЛАВУТИЧ

Посол с женой возложили цветы к монументу героев Чернобыля, встретились с представителями городского самоуправления и общественности города. У каждого из высоких гостей была индивидуальная программа знакомства со Славутичем. Так, сам господин Гербст провел встречу со славутичским городским головой Владимиром Удовиченко, посетил агентство по развитию бизнеса, бизнес-инкубатор, банк микрокредитов, Чернобыльский центр и группу управления проектом SIP. Госпожа Гербст побывала в детсаду №6, в детском доме, в центре медико-педагогической реабилитации инвалидов, встретилась с женской общественностью города.

Кроме того, высокие гости ознакомились с деятельностью радиологической лаборатории, посетили концерт воспи-

танников детской школы искусств. В ходе пресс-конференции господин посол США в Украине подчеркнул, что Соединенные Штаты дают слово и в дальнейшем оказывать возможную поддержку Славутичу.

Министерство энергетики США намерено выделить миллион долларов на финансирование деятельности Чернобыльского центра. Эти средства пойдут на финансирование процесса получения лицензий и сертификатов, обучение сотрудников центра вопросам менеджмента, разработке бизнес- и маркетинговых планов, поддержке деятельности и содержания международной радиологической лаборатории, дальнейшему продвижению Чернобыльского центра на украинском и международном рынках.

Это направление деятельности Чернобыльского центра бу-

дет финансироваться на выделенные средства в течение двух последующих лет.

Согласно информации, пресс-релиза, подготовленного отделом прессы, образования и культуры посольства США в Украине, международный Чернобыльский центр основан совместными усилиями Украины и США в 1996 году. Основная задача этой организации — стать национальным и международным ресурсом в области ядерной безопасности и исследований. Основная работа ведется в двух лабораториях — лаборатории инженерных исследований и технологий и международной радиологической лаборатории. На условиях постоянной занятости в центре работает 65 человек, и еще 100 привлекаются к работе в различных проектах на контрактных условиях.

Майя РУДЕНКО

ПОШУК ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ДЕРЖАВИ УКРАЇНА

Питання пошуку оптимальних шляхів державного управління Україною є чи не найбільш актуальним, болючим і архіважливим. "Латання дірок" не лише у побуті, але й в окремому секторі державного управління, галузі економіки чи суспільних відносин є безперспективним! Ми поставили велику й шляхетну мету: нарешті зрозуміти, що потрібно будувати державу! Але тут постало сакраментальне питання: з чого починати?

Усвідомлення українською елітою нині існуючого ганебного стану суспільних відносин в усіх його аспектах і складових, існуючого розбрату і злості в суспільстві, пов'язаних з ігноруванням перш за все суспільних інтересів (особисті понад усе), нехтуванням уроків історії України (від Київської Русі — князів Володимира і Данила Галицького, Запорізької Січі (гетьмана Дмитра Вишневецького — Байди), УНР (Михайла Грушевського) та аналізом сучасного стану, який характеризується розвалом і доведенням народу України до бідності, спонукає до прогнозування позитивних змін щодо розвитку української держави.

Величезний природний, людський інтелектуальний ресурс, безумовно, в Україні є. Для того, щоб його задіяти на рівні високої ефективності й сталоного розвитку та спричинитися до досягнення рівня життя, достоїнного українців, потрібно не менш ефективний механізм мотивуючих, стимулюючих відносин, тобто оптимальну, відповідну політичну систему.

Настала потреба вибору оптимальної системи, принципів і моделей оптимального управління молодією українською державою. Беззаперечною істиною є те, що найкращі принципи для організації цієї системи, аніж принципів демок-

ратії, світ ще не винайшов.

Ідеолог створення такої міжнародної поважної організації, якою є Рада Європи, І. Черчель наголошував, що демократія не є найкраща організація суспільства, проте кращою світ ще не винайшов. І це істинно. На наш погляд, сучасна політична система, безумовно, повинна передбачати:

- виборність — звітність — прозорість — можливість громадського контролю, впливу на прийняття рішень — правове забезпечення відкликати делегованих владних повноважень.

Людство має реально усвідомити, що бідність — найбільше рабство. Демократія є основою політичної системи, яка здатна гарантувати рівність перед законом і рівні політичні права. Розв'язання проблем бідності може стати реальністю лише за умов удосконалення ринкової економіки співвідносно до умов, що склалися в Україні.

Проте ринкова економічна система страждає тим, що вона не дає можливості бути рівними в матеріальному плані, бути багатими і супербагатими ("нові українці"). І в цій нерівності відбувається безліч негативних суспільних явищ.

Тому суспільство опиняється перед необхідністю знайти компроміс між соціальною рівністю, справедливістю й економічною ефективністю. Відомий економіст Джон Стюарт Мілль зазначив, що якби він уважав злидні та недоволі невіддільними від капіталістичної економіки, то став би комуністом. Але ми наочно переконалися, що принесла людству комуністична система у XX столітті.

Тому сучасний напрямок ринкового розвитку цивілізованих країн — то є напрямок вирівнювання можливостей, який передбачає, що цивілізаційні контрасти, на відміну великої різниці в оплаті праці, між різними класами (верствами) все-таки мали би зникнути. Принаймні для цього

необхідно все зробити. В такому разі це буде суспільство справжнього психологічного комфорту.

Слід зазначити, що ринок обмежує владу бюрократії та допомагає захистити людські права від зазіхань держави. Ринок через достатній рівень конкуренції здатен ефективно реагувати на потреби споживача та запити виробника. Він робить можливим децентралізоване керування економікою, мотивує до наукових впроваджень, експериментів і новаторства. Тому будь-яка країна, яка йде шляхом цивілізації, повинна й зобов'язана дбати про економічний успіх, пошук стимулів до праці.

Через те ми мусимо приймати принципи ринкової економіки, а це є реальною необхідністю, про що доводить історична практика. Найбільші досягнення в соціальному плані, рівня і якості життя досягли країни саме з ринковою економікою. Основою ринкової економіки, як відомо, є приватна власність. А це означає, що економічна система, заснована на ринковій економіці, дає можливість окремим діловим людям, колам, групам мати величезні надприбутки у порівнянні з іншими системами господарювання, а це означає і мотивацію певного бажання і можливостей мати більше прав на загальнолюдські цінності, права і свободи. Певним важелем у протидії соціальної несправедливості може і повинна стати Держава, саме соціально-орієнтованої економічної системи. Дуже багато дискусій сьогодні ведеться виключно з цього питання. І це природно, тому що в принципі в західній моделі і закладена основа протиріччя між рівністю та ефективністю. Тому ми повинні схилитися до:

- вирівнювання можливостей окремих людей щодо загальнолюдських цінностей;

- надання можливостей побу-

дувати найоптимальнішу модель суспільних відносин з урахуванням досягнень існуючих західних і східних моделей, у т.ч. країн з перехідною економікою, до того ж враховувати не лише позитивні досягнення, але й негативні явища, які мають місце (наркоманія, насильство, злість, вплив тероризму і поява великого страху, психологічного дискомфорту), розшарування верств населення за рівнем життя;

В цьому напрямку спостерігаємо значні досягнення окремих країн. Враховуючи їх досвід, маємо можливість зробити детальний якісний аналіз досягнень загальнолюдських цінностей.

Ринкова економіка в сучасному її вигляді спричиняється до розшарування різних соціальних груп населення. Виникають суперечності між політичними засадами демократії (рівні права, прозорість і справедливість інформації) та економічними засадами (різні за розмірами прибутки).

Одні мають надприбутки, і в них виникає бажання мати більше тих прав, якими всі мали би бути наділені порівну (обирати, бути обраними). Інші мають набагато менше та гірші стартові можливості, чим власне і порушуються основні демократичні принципи. Інші є просто "аутсайдерами" життя.

Держава може зменшити нерівність, застосувавши певні економічні й адміністративні чинники, але це може негативно позначитися на власне економічній ефективності. Тобто: рівність за рахунок ефективності, або вища ефективність за рахунок рівності.

За таких умов можемо дійти висновку: потрібно завжди шукати (і це святий обов'язок держави) компроміс між соціальною рівністю та економічною ефективністю.

(Закінчення на стор. 2)

ПОЗДОРОВЛЯЄ Мешканців м. СЛАВУТИЧА

3 РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

АКЦІЯ - тариф "СВЯТКОВИЙ"

Найдешевші пакетні хвилини

30 хвилин 30 гривень

Понадпакетні хвилини за найвигіднішою ціною!

99 гривень Sony Ericsson T100

1 грн. хв. в мережі UMC

15 грн. хв. в мережі UMC

349 гривень Samsung C100

м. Чернігів, вул. Горького, 21
магазин-салон "UMC", тел. 8 (0462) 176-968,
E-mail: mobilcom@cd.ukrtel.net

*При підключенні та підписанні контракту на 1,5 року

АВТОЗАПЧАСТИНИ

ВОЛГА ГАЗЕЛЬ СОБОЛЬ

м. Чернігів, вул. Любецька 46в
тел. (0462) 178-228, 178-448, 178-338

МЕЖДУНАРОДНОЕ СООБЩЕСТВО ОКАЗЫВАЕТ ЧЕРНОБЫЛЮ И СЛАВУТИЧУ ЗНАЧИТЕЛЬНУЮ ПОМОЩЬ

К такому выводу неизбежно придет любой ознакомившийся с информационной справкой, подготовленной отделом прессы, образования и культуры посольства США в Украине.

Справка. В декабре 1995 года в Оттаве страны "большой семерки", Европейская комиссия и Украина подписали Меморандум о взаимопонимании. Этот документ непосредственно касался и касается закрытия Чернобыльской АЭС. В результате подписания Меморандума в Украине стартовала программа, целью которой было улучшение ядерной безопасности в Украине и Европе. За это время страны "большой семерки" и другие доноры предоставили грантов на сумму около 1 миллиарда долларов США для проектов, касающихся непосредственно повышения безопасности на промплощадке ЧАЭС, для строительства объектов по снятию станции с эксплуатации и для поддержания в безопасном состоянии объекта "Укрытие".

ЗАКРЫТИЕ ЧАЭС

Кроме того, в Меморандуме стороны, подписавшие его, признали, что закрытие станции окажет негативное социальное влияние на Славутич и северный регион Украины. Поэтому в рамках подписанного документа была оговорена разработка Плана действий, направленного на смягчение социальных последствий. План был утвержден в 1997 году. Согласно ему, все вместе доноры предоставили около 30 миллионов долларов для реализации различных программ, направленных на смягчение социально-экономических последствий закрытия ЧАЭС.

В рамках международной помощи США выделили более 220 миллионов долларов для улучшения ядерной безопасности, стабилизации и реконструкции объекта "Укрытие" и строительства хранилища радиоактивных отходов на промплощадке ЧАЭС. Часть этих средств пошла на реализацию ряда проектов, уже реализованных и продолжающих реализовываться в Славутиче и направленных на решение социальных проблем.

ЯДЕРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

Начиная с 1992 года США постоянно предоставляли финансовую помощь для решения вопросов ядерной безопасности украинских АЭС. Так, при помощи Национальной администрации ядерной безопасности Министерства энергетики США на Чернобыльской АЭС введена в эксплуатацию система отображения параметров безопасности для более эффективной эксплуатации, поставлено оборудование, необходимое для обеспечения пожарной и радиологической безопасности, а также безопасности персонала, разработана система процедур технического обслуживания и предоставлено оборудование для диагностики. В рамках этих же программ проведен и ремонт вентиляционной трубы на 3-м и 4-м энергоблоках ЧАЭС.

Национальная администрация ядерной безопасности Министерства энергетики США предоставила помощь в реализации ряда мероприятий, связанных с досрочным выведением блоков станции из эксплуатации. В частности, было предоставлено оборудование, использование которого послужило для уменьшения дозы облучения персонала ОУ, оказана поддержка в исследованиях и разработке конкретных проектных планов в отношении стабилизации и долгосрочной реконструкции саркофага, произведена разработка и оценка технических планов относительно снятия с эксплуатации 1, 2 и 3-го энергоблоков станции. Кроме того, на средства американских партнеров была построена и сдана в эксплуатацию промышленная отопительная котельная на ЧАЭС.

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОГРАММЫ

Проекты США, направленные на смягчение социально-экономических последствий закрытия ЧАЭС, включают в себя поддержку международного Чернобыльского центра, строительство учебно-тренировочного центра, создание бизнес-инкубатора и микрофинансового банка, программу партнерства между Ричландом и Славутичем, гуманитарную помощь. В рамках этих программ были также реализованы инициативы Министерства труда США по переобучению высвобождаемого персонала ЧАЭС, рекомендации по экономическому развитию города, бизнес-консультации по реструктуризации городских предприятий. Кроме того, Министерство энергетики США содействовало проведению встречи между руководством ЧАЭС и Хэнфордской станции, целью которой — определение сходных аспектов деятельности и закрытия станций и их городов-спутников, что должно было помочь в процессе диверсификации экономики Славутича.

При этом, подчеркивается в информационной справке, "хотя "большая семерка" и Европейский Союз могут помочь уменьшить социальные последствия, связанные с переходным периодом, в конце концов Украина сама отвечает за дальнейшие шаги относительно содействия переквалификации работников, диверсификации экономики региона и оптимизации налоговой базы для поддержки соответствующего уровня социальных услуг".

БУДЕТ ЛИ В СЛАВУТИЧЕ МЕЖДУНАРОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ?

С предложением о создании подобной уникальной пока для Украины структуры выступил славутичский городской голова Владимир Удовиченко во время ознакомительной речи, адресованной послу Соединенных Штатов в Украине Джону Гербсту. По мнению В. Удовиченко, украинско-американский университет оказал бы значительную помощь не только в решении ряда социально-экономических проблем города, но и стал бы мощной научно-исследовательской базой, поскольку город имеет значительный потенциал, а его близость к Чернобыльской АЭС и зоне отчуждения предоставила бы возможность проведения уникальных научных исследований. Славутичский городской голова также попросил господина посла поспособствовать в привлечении американских научных и бизнес-структур к участию в предлагаемых проектах.

Господин Джон Гербст отметил:

— Сущность американской демократии такова, что государство не имеет права вмешиваться в процесс ведения бизнеса своих граждан. То есть мы не можем заставить наших бизнесменов вкладывать капиталы в то или иное предприятие, программу, проект. Ваша задача — заинтересовать их выгодными перспективами сотрудничества, привлекая тем самым инвестиции в экономику города. Мы же со своей стороны можем обещать лишь то, что будем всячески содействовать положительным результатам такого сотрудничества.

ГОРОДСКОЙ ГОЛОВА ПОБЛАГОДАРИЛ ЗА РАБОТУ

Более двадцати славутичан получили грамоты-благодарности городского головы Владимира Удовиченко на предновогоднем официальном приеме, который состоялся 29 декабря в Зале торжественных событий Славутичского горисполкома.

Грамоты (к слову — замечательные по дизайну и греющие душу теплым, неформальным содержанием) получили ряд руководителей городских предприятий, предпринимателей, депутатов городского совета, представителей медицинской и социальной сферы города и т.д. Как подчеркивалось в тексте, все получившие грамоты — люди, внесшие солидный вклад в развитие города своими добросовестностью, профессионализмом и нестандартным, творческим подходом к делу.

Завершился прием выступлением солистки Татыны Щербины, исполнившей в сопровождении оркестра "Геликон" популярную вокальную композицию.

У "РОДНИЧКА" — ЮБИЛЕЙ

В январе 2004 года детский садик "Родничок" отметит свое пятнадцатилетие. Накануне празднования юные журналисты из студии "МиаС", что вот уже более месяца работает в ДДТ, побывали в саду и задали малышам простые на первый взгляд вопросы...

"На вопрос, любят ли свой садик, практически все ребята ответили одним словом "да". Алеша (младш. группа) и Ксюша (старш. группа) еще и добавили, что не поменяли бы этот садик на другой, т.к. здесь воспитатели очень хорошо с ним относятся. На вопрос, кем они хотели бы стать в будущем, Алеша ответил: милиционером, потому что ему нравится защищать невинных людей от преступников, а Лиля (старш. группа) мечтает стать парикмахером — ей нравится наблюдать за тем, как люди "малюются". Но больше всех меня поразила Катя (средн. группа), которой хочется стать женой, потому что она любит Бору, а Боря из этой же группы честно признался, что любит Катю и мужем стать не против. А еще Кате очень нравится воспитательница средней группы "А" Лидия Ильинична" (Ангелина).

"...Первоклашки сошлись во мнении и на вопрос: "Что нравится в садике?" дружно ответили: писать, читать и делать домашние задания. (С ума сойти — какие пошлы дети!) Правда, им очень хочется, чтобы парты и доска в классе были поновее. Почти все они заявили о том, что хотят быть воспитателями — потому что воспитатели у них очень хорошие.

У малышей "хотелки" другие. Трехлетняя София, к примеру, любит играть с Димой и Кириллом в "пиналки". Видя мое недоумение, девочка пояснила: "Я люблю пинать мальчиков, но не люблю, когда они пинают меня" (Мария).

"Первый опрошенный мною ребенок заявил, что хочет стать ежиком, не любит баловаться и любит кушать котлету и тепленькую кашу. Мне остается только гадать, какую кашу имел в виду Ильоша. Затем мне встретился мальчик Максим, который сказал, что любит помогать деду и чистить морковку. А хочет стать этот хозяйственный ребенок папой! Но еще больше я удивилась, когда он сказал, что не любит "Баунти". Артем твердым уверенным тоном заявил, что мечтает стать "самолетчиком". Следующим открытием стал мальчик Олег, который в садике больше всего любит

играть с друзьями и печатать "коников". Я никак не могла взять в толк, что это такое, и они принялись меня учить. "Печатать коников", действительно, было страшно интересно.

Процесс печатания прервало заявление малыша Владика — о том, что его любимое животное — скунс, потому что у него мокрый нос. Мое изумление увеличилось до огромных размеров, а душу обуяла гордость! Такое у нас поколение молодое!!! Надо же — такую любовь не смог перебить даже ... хм... запах этого самого скунса!

Дальше — больше. Малютка Маша рассказала, что ее любимое животное — "МУСЯ, которую подарила мама". (Ребенку даже в голову не пришло, что я не знаю, что такое Муся, с чем ее едят и едят ли вообще!) А барышня тем временем продолжала упоенно рассказывать о Мусе с большими розовыми ушами. Закончив про Мусю, она сказала, что хочет стать рисовальщицей.

Короче, дети в этом садике оказались очень прикольными и веселыми. Такие вот веселые люди будут скоро править этим миром" (Карина).

"В преддверии праздника нам хотелось спросить у детей, чем они любят заниматься, что делают в свободное время и как относятся друг к другу и к воспитателям. Хотелось, однако дальше желания дело не пошло, потому что прямо в корпусе нас перехватила "любящая и заботливая" воспитательница, которая, мало того что не дала пообщаться с детьми и все время мучила рассказами об интереснейших играх и веселом досуге, но и, как выяснилось, давала "заведомо ложные сведения".

Но все же мы смогли задать несколько вопросов детишкам, которые, мягко говоря, опровергли сказанное воспитательницей. Кроме того, нам удалось узнать несколько "пикантных" моментов из жизни будущих перво-

клашек. Больше всего поражает их отличное воспитание: все мальчишки знают, что девочек бить нельзя, однако все их все равно бьют! Девочки же представляют собой образец современных бизнес-леди: им совершенно некогда было отвечать на наши тупые вопросы, потому что они играли в "Скоро позвонят из фирмы".

В общем, дети — наше будущее, а глядя на этих детей, понимаешь, что оно будет действительно светлым" (Юлия).

"... В 1-А я заметила маленького мальчика Владика. Он задумчиво покачивался на стульчике и предоставил право отвечать своему другу Саше. На вопрос: "Вы кого-нибудь любите?" Саша быстро, не задумываясь, ответил: "Этот вообще ни с кем не дружит, а я утром дружил с тремя девочками, веселил их, и они со мной поссорились". В младшей группе я встретила очаровательную девочку по имени Ева. На просьбу рассказать о ее любимом домашнем животном Ева принесла два кирпича...

Все ребята говорят, что для них их садик — наилучший, но жалуются, что не работает бассейн и не хватает игрушек.

"...Каждый из ребят о чем-то мечтает. Так Саша из 1-А хочет быть пожарником, как его папа, а маленькая Ева мечтает побыстрее вырасти и стать продавцом в магазине игрушек.

Мы часто слышим о том, что дети — это наше будущее, и в очередной раз убеждаемся, что у нашего города оно есть" (Оксана).

Подготовила к печати
Майя РУДЕНКО

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ШАНОВНІ ДОБРОДІІ!

Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи повідомляє, що протягом останніх років ситуація з виникненням надзвичайних ситуацій залишається тривожною.

Занепокоєння викликають нещасні випадки на водних об'єктах. За осінньо-зимовий період минулого року на льоду загинуло 85 наших співвітчизників.

1 січня 2004 року стався жадливий випадок у с. Лозівок на Черкащині. На річці Вільшанка при рятіванні двох дітей, які провалилися під кригу, загинуло шестеро людей.

У зв'язку з цим, МНС ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВСІХ ГРОМАДЯН З СУВОРИМ ПОПЕРЕДЖЕННЯМ: будьте обережні, бережіть своє життя та життя своїх близьких! Дотримуйтеся правил безпеки на воді та льоду, привчайте до цього дітей! Батьки! Не відпускайте своїх дітей гуляти по поверхні замерзлих водойм! Не нехтуйте правилами безпеки. Цінують життя!

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ!

Лише спільними зусиллями ми зможемо відвернути біду!

НОВЕ У ЗАКОНОДАВСТВІ

Актуальні питання оподаткування доходів фізичних осіб було розглянуто 4 грудня 2003 р. у ДПА України на прес-конференції за участю заступника Голови ДПА України Максима Степанова, який ознайомив присутніх з особливостями застосування норм Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" та відповів на запитання журналістів. Увагу учасників прес-конференції було зосереджено на питаннях застосування пільг, податкового кредиту, ставок податку; оподаткування коштів, витрачених фізичними особами на навчання, лікування; оподаткування процентів за банківським депозитом та доходів, отриманих від продажу майна. Враховуючи значний інтерес передплатників до цього Закону, редакція "Вісника податкової служби України" звернулася до Максима Степанова з проханням детальніше розповісти про нововведення та особливості Закону

— Листи, що надходять до редакції, надіслано не лише підприємствами та організаціями. Зрозуміло, що цей Закон викликав зацікавленість і громадян, адже він стосується всіх, хто отримує будь-які оподатковувані доходи. Які основні нововведення містить Закон?

— Так, на сьогодні Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" (далі — Закон) є дуже актуальним, адже вперше в історії оподаткування в Україні прийнято такий прогресивний Закон, яким запроваджено єдину ставку податку в розмірі 15%, а на перехідний період з 01.01.2004 р. до 01.01.2006 р. діятиме ставка 13%. Такий рівень застосування ставки суттєво зменшить податковий тиск порівняно з існуючими сьогодні ставками оподаткування — від 10 до 40%. З метою створення сприятливіших умов оподаткування для всіх платників податків скасовано пільги за професійною ознакою. Вперше запроваджено систему надання права платнику податку на використання податкового кредиту, податкових соціальних пільг тощо. Законом запроваджено порядок оподаткування виграшів в азартні ігри тощо, а з 01.01.2005 р. запроваджується новий порядок оподаткування операцій з продажу (відчуження) об'єктів нерухомого майна за ставкою 1% або 13% залежно від строку придбання у власність такого майна; оподаткування доходів, отриманих як подарунків та як спадщину, при цьому ставки застосовуватимуться залежно від родинних стосунків — 0%, 5%, 13% та 26%.

— Більшість запитів стосуються застосування пільг. Яка різниця в порядку надання пільг, встановлених Декретом "Про прибутковий податок з громадян" та новим Законом?

— Законом збережено і навіть розширено перелік пільг для соціально вразливих і незахищених категорій платників. Зазначу, що принцип надання пільг не змінився, змінено порядок визначення розміру наданої пільги.

Так, платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у разі, якщо розмір цього доходу, отриманого на території України, не перевищує суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого на початок звітного року, збільшеної у 1,4 раза. З початку 2004 р. прожитковий мінімум для працездатної особи передбачається у розмірі 382 грн. Помноживши його на коефіцієнт 1,4, отримуємо суму 540 грн. Якщо розмір місячного прожиткового мінімуму не зміниться, то

податкові соціальні пільги протягом 2004 р. можна застосовувати до доходів, що не перевищують 540 грн. на місяць.

Податкова соціальна пільга платникам податку надається у розмірі однієї мінімальної заробітної плати у розрахунку на місяць, встановленої Законом на 1 січня звітного податкового року. Законом визначено, що на перехідний період суму соціальної пільги встановлено у таких розмірах: у 2004 р. — 30% суми податкової соціальної пільги, у 2005 р. — 50%, у 2006 р. — 80%, у 2007 р. — 100%. Законом дозволено застосовувати пільгу лише за одним місцем нарахування доходу платника податку у вигляді заробітної плати. Тобто, якщо платник податку протягом звітного податкового місяця отримує певні види доходів, то до інших доходів платника податку пільга одночасно не застосовується.

Для отримання пільги платник податку повинен подати заяву про її застосування. На 2004 р. розмір мінімальної заробітної плати встановлено у розмірі 205 грн. Таким чином, будь-який платник податку з початку року має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого, у вигляді заробітної плати, доходу, отриманого від одного працедавця, на 61,5 грн. (30% від 205 грн.). До категорії платників податку, які мають право на застосування такої податкової соціальної пільги, відносяться громадяни, розмір місячного доходу у вигляді заробітної плати яких не перевищуватиме 540 грн. включно. Законом визначено перелік осіб, які мають право на отримання підвищених розмірів сум пільг. До категорії платників податку, для яких суму податкової соціальної пільги збільшено в 1,5 раза, відносяться, зокрема, самотні матір або батько; особи, які утримують дитину-інваліда I або II групи; мають троє чи більше дітей віком до 18 років; віднесені до I або II категорії осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; інваліди I або II групи, у тому числі з дитинства. Збільшена вдвічі сума пільги застосовується до такої категорії громадян, як Герої України, Герої Радянського Союзу або повні кавалери орденів Слави чи Трудової Слави; учасники бойових дій під час Другої світової війни або особи — колишні в'язні концтаборів, гетто та інших місць примусового утримання під час Другої світової війни; особи, визнані репресованими чи реабілітованими. Якщо розмір мінімальної заробітної плати не зміниться, з січня по жовтень включно 2004 р. розмір збільшеної у 1,5 раза соціальної пільги становитиме 92,25 грн., збільшеної вдвічі — 123 грн.

— Законом визначено право платника податку на зменшення суми загального річного оподаткованого доходу на суму витрат, фактично понесених ним у зв'язку з придбанням товарів. Які саме вит-

рати дозволено включати до податкового кредиту, якими документами підтверджуються такі витрати та в яких розмірах вони визначаються?

— Однією з особливостей Закону є встановлення права платника податку на зменшення загального річного оподаткованого доходу на суми фактично понесених витрат платником податку у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів — фізичних або юридичних осіб протягом звітного року. Скористатись правом нарахування податкового кредиту може лише громадянин, який є резидентом та має податковий ідентифікаційний номер. Законом встановлено обмеження щодо застосування права на нарахування податкового кредиту: загальна сума нарахованого податкового кредиту не може перевищувати суми загального оподаткованого доходу платника податку, одержаного протягом звітного року як заробітна плата; у разі якщо платник податку не скористався правом на нарахування податкового кредиту за наслідками звітного податкового року, таке право на наступні податкові роки не переноситься; дозволено включати до податкового кредиту витрати, понесені платником податку тільки за конкретними видами операцій. За результатами 2004 р. платник податку може скористатись податковим кредитом за витратами: на пожертвування або благодійні внески; навчання; страхові внески за договорами довгострокового страхування життя, сплачені за власний рахунок; на ухилення дитини. Законом встановлено обмеження розмірів сум витрат, дозволених до включення до складу податкового кредиту. Так, дозволено включати до складу податкового кредиту кошти, сплачені платником податку на користь закладів освіти для компенсації вартості середньої професійної або вищої форми навчання такого платника податку, іншого члена його сім'ї першого ступеня споріднення, але не більше суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4. Якщо прожитковий мінімум для працездатної особи з початку 2004 р. буде встановлено у розмірі 382 грн., то, помноживши його на коефіцієнт 1,4, отримуємо суму 540 грн. Сума витрат на навчання, що перевищує зазначений розмір, не включається до складу податкового кредиту як платника податку, так і членів його сім'ї. Тобто якщо сума витрат на навчання у розрахунку на місяць становить, наприклад, 580 грн., то до складу податкового кредиту буде віднесено лише 540 грн.

З початку податкового року, наступного за роком, в якому набере чинності Закон про загальнообов'язкове медичне страхування, дозволено буде включати до складу податкового кредиту суми власних коштів платників податків, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування у розмірах, що не покриваються виплатами з фонду загальнообов'язкового медичного страхування, крім витрат, визначених Законом.

Суми податкового кредиту, нараховані громадянином, зазначаються у річній податковій декларації, яка в установленому порядку подається ним до податкового органу за податковою адресою такого платника податку. До складу податкового кредиту можуть включатися лише фактично понесені витрати, які мають підтверджуватися документально. Такими документами можуть бути фіскальний або товарний чек, касовий ордер, товарна накладна, інший розрахунковий документ або договір, що ідентифікує продавця товарів та визначає суму таких витрат.

— Поряд із введенням права платника податку на податковий кредит та надання соціальних пільг, які ще нововведення запроваджено Законом щодо оподаткування?

— Законом визначено особливості оподаткування отриманих окремих видів доходів, таких як проценти, дивіденди, роялті, виграші, призи, благодійна допомога тощо.

З 1 січня 2005 р. при нарахуванні (сплаті) на користь платника податку процентів на банківський депозит (вклад), вклад до небанківських фінансових установ згідно із Законом або процентів (дисконтних доходів) на депозитний (ощадний) сертифікат застосовуватиметься ставка 5%. За ставкою 13% оподатковуються проценти і дисконтні доходи, виплачені або нараховані не за депозитними вкладами і сертифікатами. Відповідальність з нарахування і сплати податку до бюджету покладено на установу, що нараховує і сплачує проценти.

До складу загального місячного оподаткованого доходу включаться, зокрема, дохід у вигляді виграшів, який платник податку отримує у гральному закладі. Ставка податку становить подвійний розмір ставки (13%), тобто 26% від суми такого виграшу. Платник податку, який отримує такі доходи, зобов'язаний включити до складу свого загального оподаткованого річного доходу позитивну різницю між сумою такого доходу та документально підтвердженими витратами, понесеними у зв'язку з отриманням такого доходу протягом такого року.

Обов'язок нарахування і сплати податку покладається на фізичну особу. З метою здійснення податкового обліку встановлено процедуру реєстрації паспортних даних фізичної особи при вході до грального закладу та обліку доходів (виграшів). У довідці, яка надається на вимогу фізичної особи — гравця за результатом азартної гри, містяться персоналізовані дані про таку фізич-

ну особу та її виграш.

Законом визначено окремий порядок звітування про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт.

Якщо платник податку повертає суму надміру витрачених коштів пізніше граничного строку, то такий платник податку сплачує штраф у розмірі 15% від суми таких надміру витрачених коштів, який стягується особою, що надала такі суми під звіт. Якщо платник податку не повертає надміру витрачену суму коштів протягом звітного місяця, на який припадає такий граничний строк, то така сума підлягає оподаткуванню податком з доходів фізичних осіб.

Якщо у майбутніх податкових періодах платник податку повертає суму надміру витрачених коштів, перерахунок податкових зобов'язань такого платника не здійснюється, а сума штрафу не відшкодовується.

— Декретом встановлено норму, відповідно до якої при відчуженні майна, що належить громадянам, сплачується державне мито або плата за здійснення нотаріальних дій. Тобто дохід, отриманий від операцій відчуження майна, раніше не оподатковувался. Що сказано про це у новому Законі?

— Законом визначено особливості оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна та операцій з продажу або обміну об'єкта рухомого майна.

Новий порядок оподаткування доходів від продажу нерухомого майна набере чинності з 1 січня 2005 р. У разі продажу придбаного до 1 січня 2004 р. нерухомого майна: будинків, квартир чи кімнат (включаючи землю, що знаходиться під таким об'єктом нерухомого майна, або присадибну ділянку), дохід, отриманий платником податку від такого продажу, оподатковується за ставкою у розмірі 1% від вартості такого майна, якщо загальна площа такого будинку, квартири або кімнати не перевищує 100 кв. метрів. Ставка 1% застосовується у разі продажу нерухомого майна не частіше одного разу протягом звітного податкового року.

Якщо продається об'єкт нерухомості, площа якого перевищує 100 кв. метрів, то частина доходу, пропорційна сумі такого перевищення, підлягає оподаткуванню за ставкою 5%.

Якщо платник податку протягом року продає кілька об'єктів нерухомості чи інший об'єкт, ніж вказаний вище, дохід, отриманий платником податку від такого продажу, підлягає оподаткуванню за ставкою 5%.

При продажу нерухомості, придбаній після 2004 р., ставка податку застосовується у розмірі 13%. Об'єктом оподаткування вже є прибуток, отриманий платником податку від продажу нерухомості. Зазначений прибуток розраховується як позитивна різниця між доходом, отриманим внаслідок продажу такого об'єкта

нерухомості, та витратами, понесеними на його придбання або будівництво, зменшена на 10% у розрахунок за кожний рік володіння такою нерухомістю.

Якщо здійснюється продаж більш ніж одного об'єкта нерухомості або іншого об'єкта, не зазначеного Законом, ставка податку до отриманого прибутку застосовується також у розмірі 13%, але у розрахунок отриманого прибутку не враховуються 10%.

З 1 січня 2004 р. за ставкою 13% підлягає оподаткуванню дохід платника податку від продажу об'єкта рухомого майна.

Законом як виняток встановлено, що при продажу об'єкта рухомого майна у вигляді легкового автомобіля, мотоцикла, моторолера або моторного (парусного) човна продавець звільняється від сплати цього податку за умови сплати суми державного мита.

Якщо один об'єкт рухомого майна обмінюється на інший, то кожна зі сторін сплачує 50% від суми податку. При обчисленні суми податку враховується вартість майна, що відчужується кожною зі сторін, розрахованою за звичайними цінами.

— Як оподатковуватимуться доходи, отримані платником податку внаслідок прийняття спадщини або подарунків?

— Такі доходи оподатковуються починаючи з 1 січня 2005 р. Не підлягають оподаткуванню доходи у вигляді коштів або майна, подарованих одним із подружжя іншому.

Об'єкти спадщини платника податку поділяються на об'єкти нерухомого та рухомого майна, комерційної власності; суми страхового відшкодування за страховими договорами, укладеними спадкоємцями, а також суми, що зберігаються на пенсійному рахунку спадкодавця; кошти, а саме: готівкові кошти або кошти, що зберігаються на рахунках спадкодавця, відкритих у банках та небанківських фінансових установах.

До об'єктів рухомого майна, зокрема, включено предмети антикваріату або витвір мистецтва; дорожнє каміння та метал, прикраси з використанням дорожнє металів, каміння; будь-який транспортний засіб та приладдя до нього; інші види рухомого майна.

Оподаткування доходів, отриманих як подарунків та як спадщина, здійснюється з застосуванням ставки залежно від родинних стосунків — 0%, 5%, 13% та 26%.

При отриманні спадщини від спадкодавця-нерезидента ставка податку застосовується у подвійному розмірі до будь-якого об'єкта спадщини. Тобто до 31.12.2006 р. застосовуватиметься ставка у розмірі 26%.

"Вісник податкової служби України", №46, 2003